

BYTOVÉ DOMY NEDBALOVA ULICA NITRA

Dendrologický prieskum

1. Úvod

Investičným zámerom je dostavba komplexu bytových domov so zabezpečením potrebného počtu parkovacích miest. Zámerom investora je intenzifikácia zástavby na nezastavanej ploche a úprava areálu tak, aby bol pozemok efektívne využitý. Má tak vzniknúť komplex bytových objektov zapojený do existujúcej zástavby, ktorý reaguje na konfiguráciu susediacich objektov.

Riešený objekt je situovaný v Nitre, v mestskej časti Klokočina, v ohraničení Nedbalovej ulice, Golianovej ulice a Škultétyho ulice. Na severovýchodnej strane ohraničuje pozemok areál základnej školy Škultétyho ulica a areál futbalového štadióna Strojár Nitra, na juhozápadnej až západnej strane sa nachádza vysokopodlažná bytová výstavba panelových domov (podlažnosť 8 až 12 NP) a na východnej strane sa nachádza zástavba rodinných domov mestskej časti Čermáň.

Územie má pretiahly tvar v orientácii juhovýchod – severozápad, pričom reliéf klesá kolmo severovýchodným smerom. V smere klesania reliéfu sú aj výhľady smerom na blízky Šibeničný vrch (borina) a na horizonte vidno hrebeň Zoborských vrchov vrátane Zobora. Východným smerom je možné pozorovať výhľady ponad zástavbu mesta smerom do Podunajskej pahorkatiny.

Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne dopravné alebo iné technické zariadenia alebo vybavenia, nenachádzajú sa tu ani žiadne významné faktory životného prostredia.

Výstavba bytových domov bude predstavovať zásah do plôch, na ktorých rastú stromy a kry. Predpokladá sa ich výrub.

V tejto súvislosti bolo potrebné spracovať aj samostatnú štúdiu zameranú na dendrologický prieskum, inventarizáciu stromov a krov rastúcich mimo les na lokalitách dotknutých realizáciou stavby a stanovenie ich spoločenskej hodnoty pre určenie výšky náhradnej výsadby.

2. Metodické prístupy riešenia

Ako východzí podklad pre stanovenie rozsahu vplyvov na existujúce stromy a kroviny v lokalite bola použitá situácia z technickej dokumentácie stavby.

Priamo na dotknutých lokalitách bol uskutočnený dendrologický prieskum a podrobná inventarizácia jednotlivých drevín tu rastúcich. Jednotlivé stromy a kroviny boli zakreslené do situačnej schémy. Na základe terénnych údajov bola potom v zmysle Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny stanovená ich spoločenská hodnota.

Veľkosť stromov sa zisťuje meraním obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou alebo meraním ich výšky, ak obvod kmeňa nepresahuje 10 cm. Za strom sa považuje drevina s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúcou priamy, nerozkonárený kmeň, ktorý v hornej časti prechádza do rozkonárenej koruny. Pri stromoch, ktoré sa rozkonárujú vo výške menšej ako 130 cm, sa meria obvod kmeňa tesne pod jeho rozkonárením. Ak nemožno vykonať priame meranie vo výške 130 cm nad zemou, obvod kmeňa stromov sa určuje použitím prepočtu hodnôt nameraných na pni podľa prílohy č. 34.

Veľkosť krov a krovitých porastov sa zisťuje meraním plošného priemetu vymedzeného jednotlivou alebo spoločnou korunou a meraním výšky krov. Pri zoskupení krovín rovnakého

druhu sa vypočíta priemerná výška z nameraných hodnôt. Za ker sa považuje drevina s rozkonárenou stonkou spravidla už od bázy a za krovitý porast taká skupina krov, pri ktorej viac ako 50 % jednotlivých krov sa vzájomne korunami dotýka alebo spon medzi jednotlivými krami je menší ako 2 m.

Veľkosť lian sa zisťuje meraním obvodu kmienka vo výške 100 cm nad zemou a meraním jeho výšky (dĺžky). Za lianu sa považuje drevina zakoreňujúca v zemi s nepevnou stonkou pridržiavajúcou sa na opore opieraním, prichytávaním, ovíjaním alebo iným spôsobom.

Plošný priemet koruny krov a krovitých porastov vyrúbaných alebo inak zničených sa určuje ako plocha biologicky dosiahnuteľných plošných priemetov korún podľa počtu a umiestnenia kmeňov odstránených krov podľa konkrétneho druhu v období stredného vekového štádia. Výška sa stanoví ako priemerná biologicky dosiahnuteľná výška konkrétneho druhu rastúceho v porovnateľných stanovištných podmienkach v období stredného vekového štádia.

Spoločenská hodnota drevín určená podľa § 36 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. sa upravuje prirážkovým indexom podľa prílohy č. 35 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. Spoločenská hodnota drevín sa vypočíta tak, že sa spoločenská hodnota uvedená v prílohe č. 33 vynásobí súčinom prirážkových indexov uvedených v prílohe č. 35.

3. Dendrologický prieskum

Dendrologický prieskum predstavuje zistenie všetkých druhov drevín na jednotlivých plochách. Na základe terénneho prieskumu boli na jednotlivých plochách zistené dreviny III. skupiny (listnaté opadavé dreviny) v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., príloha č. 33.

Na plochách, ktoré budú priamo zasiahnuté stavbou, sa vyskytujú (dreviny usporiadané v abecednom poradí podľa vedeckých mien) - **hloh obyčajný** (*Crataegus laevigata* (Poir.) DC.), **orech kráľovský** (*Juglans regia* L.), **slivka domáca** (*Prunus domestica* L.), **jabloň domáca** (*Malus domestica* Borkh.), **ruža šípová** (*Rosa canina* L.).

Dreviny na jednotlivých plochách sú uvedené v tabuľke 1 s ich ďalšou charakteristikou, s určením ich veľkosti a spoločenskej hodnoty. V širšom okolí sa vyskytujú aj ďalšie dreviny, no predpokladá sa, že tieto stavbou nebudú zasiahnuté.

4. Inventarizácia stromov a krov

Stavba bytových domov predpokladá realizáciu viacerých činností spojených so zásahom do plôch, na ktorých v súčasnosti rastú stromy a kry. Z toho dôvodu bolo potrebné uskutočniť inventarizáciu ohrozených drevín a stanoviť ich spoločenskú hodnotu. Pre tento účel sa uskutočnila fyzická inventarizácia stromov a krov a bola stanovená ich spoločenská hodnota v zmysle Vyhlášky č. 24/2003 Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. Spoločenskú hodnotu drevín stanovuje § 36 a prílohy č. 33, 34 a 35 tejto vyhlášky.

Všetky údaje s terénneho inventarizačného prieskumu sú uvedené v tabuľke 1.

Pre kroviny sa určovala priemerná výška jedincov v skupine a plošný priemet krovín daného druhu. Pri stromoch sa určovala výška alebo obvod kmeňa pre každého jedinca zvlášť, až na prípady, kedy pre veľmi mladý vek a hustý nálet tvorili tieto dreviny krovinám podobné zárasty a preto boli hodnotené ako kroviny.

Pre stromy sú v tabuľkách uvádzané buď samostatné hodnoty - v prípade, ak strom rástol samostatne, alebo sa uviedlo viacej hodnôt oddelených čiarkou - v prípade, že samostatné jedince stromov rástli v tesnej blízkosti vedľa seba, alebo sú hodnoty uvedené v hranatých zátvorkách - v prípade, že strom tvorí viackmeň, alebo vyrastajú z jedného základu (kmeňa - staré výmladky a pod.).

5. Spoločenská hodnota drevín

Na základe terénnych údajov bola potom v zmysle Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny stanovená ich spoločenská hodnota.

Spoločenská hodnota chránených rastlín, chránených živočíchov, drevín, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií.

Spoločenská hodnota drevín sa určuje v zmysle § 36 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. a je uvedená podľa druhu drevín a ich veľkosti v prílohe č. 33. Spoločenská hodnota nižších taxonomických jednotiek druhov drevín (napr. poddruhy, kultivary) je uvedená druhovým menom dreviny, od ktorej nižšia taxonomická jednotka pochádza. Ak taxonomické znaky neumožňujú zatriedenie konkrétneho jedinca k druhu (rodu) podľa prílohy č. 33, použije sa jeho zatriedenie podľa príbuzného druhu (rodu).

Pri výpočte spoločenskej hodnoty stromov len na základe dostupnosti drevnej hmoty sa za obvod vo výške 130 cm na zemou považuje obvod najširšej časti kmeňa z hodnoteného stromu.

Spoločenská hodnota drevín zničených pri požiaroch, iných živelných pohromách alebo iným spôsobom tak, že nie sú fyzicky merateľné hodnoty obvodu kmeňa stromov a plošného priemetu koruny krov, krovitých porastov a lian a pri výpočte nemožno postupovať podľa odsekov 7 a 8 § 36 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., sa určuje na základe dôkazov o druhu, počte a veľkosti zničených drevín.

Spoločenská hodnota drevín určená podľa § 36 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. sa upravuje prírážkovým indexom podľa prílohy č. 35 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. Spoločenská hodnota drevín sa vypočíta tak, že sa spoločenská hodnota uvedená v prílohe č. 33 vynásobí súčinom prírážkových indexov uvedených v prílohe č. 35.

Pre stanovenie spoločenskej hodnoty drevín boli využité údaje z príloh Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. Nižšie uvedené údaje boli využité pri výpočtoch a celkovom stanovovaní hodnôt jednotlivých stromov a krov v sledovanom území. Na základe schémy technického riešenia bol stanovovaný záber plôch pre stavbu a na týchto plochách sa stanovila celková výška určenej spoločenskej hodnoty stromov a krov. Spoločenská hodnota drevín je určená v tabuľkových prehľadoch - v tabuľke 1.

V sledovanom území sa vyskytujú stromy a kroviny III. skupiny. Preto pre potrebu riešenia tejto dendrologickej štúdie boli z Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. vyňaté časti, ktoré sa priamo dotýkajú problematiky riešenej na sledovanom území a sú uvedené v nasledovom texte.

Výňatok z **Prílohy č. 33** k Vyhláške č. 24/2003 Z.z.

Časť B

SPOLOČENSKÁ HODNOTA DREVÍN
(vyjadruje sa v slovenských korunách)

III. skupina – listnaté opadavé dreviny

Stromy

Výška v cm	do 50	51 - 100	101 - 200	nad 200
III. skupina	200	400	1 000	1 500

Obvod kmeňa v cm	11 - 12	13 - 14	15 - 16	17 - 20	21 - 25	26 - 30
III. skupina	2 000	2 500	3 000	4 000	4 500	5 000

Obvod kmeňa v cm	31 - 35	36 - 40	41 - 45	46 - 50	51 - 60	61 - 70
III. skupina	6 000	7 000	9 000	11 000	13 000	15 000

Obvod kmeňa v cm	71 - 80	81 - 90	91 - 100	101 - 110	111 - 120	121 - 130
III. skupina	17 000	20 000	23 000	26 000	29 000	32 000

Kry a krovité porasty

Skupina	Výška v cm	Plošný priemet krov a krovitých porastov v m ²			
		do 2	do 5	do 10	za každých d'alších 5
III. skupina	do 30	100	600	1 000	500
	do 100	150	1 000	2 000	1 000
	do 150	200	1 600	3 000	1 500
	do 300	250	2 400	4 000	2 000
	nad 300	400	3 500	6 000	2 500

Výňatok z **Prílohy č. 35** k Vyhláške č. 24/2003 Z.z.

PRIRÁŽKOVÝ INDEX

Spoločenská hodnota drevín sa upravuje prirážkovým indexom takto:

	Index	Charakteristika drevín
d)	0,9	- ak ide o krátkoveké dreviny

Vysvetlivky k tabuľkám:

- A. Pôvod** (pôvod drevín): **1** - pôvodný domáci druh, **2** - osvedčený introdukovaný druh, **3** - čiastočne osvedčený introdukovaný druh, **4** - potenciálne introdukovaný druh (zatiaľ zriedkavý, vzácny);
- B. Vzrast** (vzrastová charakteristika): **S** - strom, **K** - ker, **L** - liana, **S, K** - strom alebo ker, **K, S** - ker alebo strom;
- C. Vek** (relatívne dosiahnuteľný vek): **1** - dreviny dlhoveké, **1.1** - výrazne vysoký vek (nad 500 rokov), **1.2** - vysoký vek (200 - 500 rokov), **2** - dreviny strednoveké, **2.1** - stredný vek (100 - 200 rokov), **3** - dreviny krátkoveké, **3.1** - nízky vek (50 - 100 rokov), **3.2** - veľmi nízky vek (do 50 rokov).

Tabuľka 1-1

Tabuľka 1-2

Tabuľka 1-3

Tabuľka 2

6. Záverečné zhrnutie a celková hodnota

Celková spoločenská hodnota stromov a krov rastúcich mimo les na plochách **priamo zasiahnutých** plánovanou realizáciou výstavby bytových domov na Nedbalovej ulici v Nitre podľa predloženej projektovej dokumentácie je (viď aj tabuľka 1):

SPOLU:

172 860,- Sk

Vo všeobecnosti sa zakazuje poškodzovať a ničiť dreviny. Na výrub drevín sa v zmysle § 46 až 49 Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

Výstavba bytových domov sa plánuje uskutočniť v území s prvým stupňom ochrany. Na území s prvým stupňom ochrany v zmysle uvedeného zákona sa súhlas na výrub dreviny nevyžaduje okrem iného:

- na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou a krovité porasty s výmerou do 10 m².

Pre niektoré dreviny - stromy, kry alebo skupiny krov - uvedené v tabuľke 1 nie je v sledovanom území potrebné žiadať súhlas na výrub. Sú to hlavne veľmi mladé stromy, malé osamotene sa vyskytujúce kríky a pod. V tabuľke 2 sú preto uvedené len tie dreviny, pre ktoré je potrebné žiadať súhlas na výrub.

Celková spoločenská hodnota stromov a krov rastúcich mimo les, ktoré rastú na plochách **priamo zasiahnutých** výstavbou podľa predloženej projektovej dokumentácie **na území s prvým stupňom ochrany**, pre ktoré **je potrebné žiadať súhlas na výrub** je (viď aj tabuľka 2):

SPOLU:

56 900,- Sk

Jednotlivé uvedené ceny sa v priebehu upresnenia zásahov do porastov drevín môžu ešte upraviť, rámcovo však tieto zmeny nebudú predstavovať podstatnú časť ich hodnotového vyjadrenia.

7. Použitá literatúra a právne normy

- Červenka, M., Činčura, F., Jasičová, M., Záborský, J., 1986: Slovenské botanické názvoslovie. Vydanie prvé, Príroda, Bratislava, s. 520.
- Dostál, J., 1989: Nová květena ČSSR 1, 2. Vydanie prvé, Academia, Praha.
- Hieke, K., 1978: Praktická dendrologie 1. Vydanie prvé, SZN, Praha, s. 533.
- Hieke, K., 1978: Praktická dendrologie 2. Vydanie prvé, SZN, Praha, s. 589.
- Pagan, J., Randuška, D., 1987: Atlas drevín 1. Vydanie prvé, Obzor, Bratislava, s. 360.
- Pagan, J., Randuška, D., 1988: Atlas drevín 2. Vydanie prvé, Obzor, Bratislava, s. 408.
- Větvička, V., Matoušová, V., 1992: Stromy a kry. Vydanie prvé, Príroda, Bratislava, s. 312.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z. z 9. januára 2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Zbierka zákonov č. 24/2003, čiastka 13, str. 162-346.
- Zákon č. 543/2002 Z.z. z 25. júna 2002 o ochrane prírody a krajiny. Zbierka zákonov č. 543/2002, čiastka 212, str. 5410-5463.

8. Miesto a dátum vypracovania štúdie

Predkladaná štúdia dendrologického prieskumu, inventarizácie stromov a krov a určenia ich spoločenskej hodnoty bola vypracovávaná v decembri 2006 až januári 2007 na základe vykonaného terénneho prieskumu. Konečná verzia štúdie bola zhotoviteľom vypracovaná 31.1.2007 v Bratislave.

9. Potvrdenie správnosti údajov

Meno spracovateľa štúdie:

RNDr. Peter Barančok, CSc.
Hlaváčiková 4
841 05 Bratislava

Svojim podpisom potvrdzujem správnosť údajov uvedených v tejto dokumentácii.

RNDr. Peter Barančok, CSc.

**Inventarizácia stromov a krov
na plochách plánovanej výstavby domov
v rámci akcie**

BYTOVÉ DOMY NEDBALOVA ULICA NITRA
a stanovenie ich spoločenskej hodnoty

**SCHÉMA ROZŠÍRENIA DREVÍN
NA SLEDOVANOM ÚZEMÍ**